

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/59/2017
Identifikačné číslo spisu: 1514202682
Dátum vydania rozhodnutia: 21.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1514202682.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 36 432 105, zastúpeného JUDr. Jozefom Boledovičom, advokátom, so sídlom Úzka 578/4, 900 41 Rovinka, proti žalovanému: OTP Banka Slovensko, a. s., so sídlom Štúrova 5, 813 54 Bratislava, IČO: 31 318 916, o zaplatenie zmenkovej sumy 3.250,76 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/270/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3CoZm/3/2017-261 z 12. apríla 2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3CoZm/3/2017-261 z 12. apríla 2017 (ďalej aj „rozsudok“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 1CbZm/270/2014-195 z 30. mája 2016 (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd prvého stupňa“) a žalovaného zaviazal povinnosťou zaplatiť žalobcovi trovy odvolacieho konania 121,17 Eur.

2. Odvolací súd postupom za aplikácie ust. § 471 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení od 1. júla 2016 (ďalej aj „CSP“) v spojení s ust. § 214 ods. 2 OSP (chybne bolo uvedené ustanovenie § 214 ods. 1 OSP - poznámka dovolacieho súdu) bez nariadenia pojednávania rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil za stotožnenia sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu (§ 219 ods. 1, 2 OSP), keď skonštatoval správnosť dôvodov pre ponechanie zmenkového platobného rozkazu Okresného súdu Bratislava V č. k. 3Zm/84/2014-19 zo 14. mája 2014 (ďalej aj „zmenkový platobný rozkaz“) v platnosti.

3. Odvolací súd poukázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, z ktorého vyplýva, že predmetom konania je plnenie zo zmenky vystavenej dňa 23. augusta 2005 a splatnej dňa 30. júla 2013. Keďže žalovaný ako osoba zmenkovo zaviazaná (indosant) nezaplatil žalobcovi zmenkovú sumu s príslušenstvom, žalobca si práva zo zmenky uplatnil proti žalovanému v súvislosti s garančným účinkom

indosamentu, ktorý vyplýva z článku I. § 15 ods. 1 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. (ďalej aj „zákon č. 191/1950 Zb.“ alebo „ZZŠ“) podľa ktorého, ak tu nie je opačná doložka, indosant zodpovedá za prijatie a zaplatenie zmenky. Zákon č. 191/1950 Zb. umožňuje indosantovi svoju zodpovednosť za zaplatenie zmenky vylúčiť tak, že k rubopisu pripíše doložku vylučujúcu jeho zodpovednosť (napr. „bez záväzkov“ alebo „sine obligo“). V danom prípade však žalovaný nevylúčil garančný účinok indosamentu, jeho zodpovednosť je preto daná.

4. Podľa súdu prvej inštancie je zmenka vždy previazaná s určitou kauzou, má funkciu platobnú aj zabezpečovaciú, čo však nič nemení na skutočnosti, že zmenka je abstraktným záväzkom, ktorého majiteľ nie je povinný preukazovať dôvod záväzku, ani výšku pohľadávky a jej dôvod. Zmenka bola predložená jej oprávneným majiteľom, ktorý svoj nárok preukázal nepretržitým radom indosamentov a preukázal splnenie povinností podľa ZZŠ, potrebných na uplatnenie postihu proti indosantovi. S poukazom na ustanovenia § 11, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 43 ods. 1 článku I ZZŠ, súd prvej inštancie prijal záver, že žalobca preukázal nadobudnutie zmenky rubopisom od jej predchádzajúceho majiteľa LICITOR factoring, s.r.o., keďže v súlade s ust. čl. I § 14 ods. 1 ZZŠ s rubopisom na nového majiteľa prechádzajú všetky zmenkové práva - právo vyplniť blankozmenku nevylučujú. Žalobca ako oprávnený vlastník zmenky doplnil na zmenke dátum nevylučujúcu splatnosť a zmenkovú sumu. Uviedol, že žalobca listinným dôkazmi preukázal, že zaslal dlžníkovi výzvu na zaplatenie zmenky, ktorá ostala bez výsledku, a teda mal oprávnenie uplatniť svoj nárok voči indosantovi. Konštatoval, že vzhľadom na to, že žalovaný ako indosant opomenul svoj garančný záväzok za zmenku vylúčiť, ďalšie kroky žalobcu boli len oprávneným výkonom jeho veriteľského práva k zmenke. K výške zmenkovej sumy a jej splatnosti súd prvej inštancie uviedol, že predložením rozhodcovského rozsudku, ktorým bola žalobcovi priznaná kauzálna pohľadávka zabezpečovaná zmenkou, bolo možné zistiť v akej výške sa nachádza peňažný nárok žalobcu, a teda akú sumu bol oprávnený do zmenky doplniť. Žalobca vyplnil zmenku sumou, ktorá nie je v rozpore s priznanou výškou kauzálnej pohľadávky a splatnosť doplnil v súlade s dohodou o vyplňovacom práve.

5. K otázke prípustnosti kauzálnych námietok podľa čl. I. § 17 ods. 1 ZZŠ súd prvej inštancie konštatoval, že ide o prípustnú obranu zmenkového dlžníka, ktorá však závisí od schopnosti dlžníka preukázať vedomé alebo hrubo nedbanlivostné konanie na škodu dlžníka zo strany majiteľa pri jej nadobúdaní. Avšak bol to práve žalovaný, ktorý prvýkrát zmenku indosoval rubopisom bez vylúčenia garančného účinku a následné rubopisy už len kopírovali spôsob prevodu zavedený prvým indosantom. Názor, že vylúčenie zodpovednosti v zmluve o postúpení pohľadávky sa má vzťahovať aj na zmenkové vzťahy, súd prvej inštancie označil za nesprávny.

6. K otázke spotrebiteľskej ochrany, súd prvej inštancie konštatoval, že hoci o spotrebiteľskom charaktere príčinného vzťahu zmenky (kauzy zmenky) nepochybuje, zmenkový záväzok nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ale výlučne ex lege z titulu garančného účinku indosamentu, ktorý žalovaný vyhotovil bez vylúčenia garancie. Keďže žalovaný (banka) sám nie je spotrebiteľom, nemôže sa dovolávať ochrany, ktorú zákonná úprava priznáva len spotrebiteľovi. Predmet sporu preto nemá spotrebiteľský charakter.

7. Vzhľadom na abstraktný charakter zmenky nie je pre zmenkový záväzok žalovaného podstatný obsah zmluvy o postúpení kauzálnej pohľadávky. Žalovaný sa indosovaním zmenky zaručil za jej vymoženie a keďže garančný účinok zmenky doložkou napísanou na zmenke nevylúčil, stal sa indosovaním zmenky nepriamym dlžníkom priamo zo zákona. Podmienky vzniku zodpovednosti za vymoženie zmenky upravuje výlučne len zákon č. 191/1950 Zb. ako osobitný predpis, preto nie je možné garančný účinok indosamentu vylúčiť žiadnou mimozmenkovou dohodou. Týka sa to aj námietky, ktorou žalovaný spochybnil oprávnenie žalobcu požadovať od žalovaného zaplatenie sumy, rovnajúcej sa nominálnej výške kauzálnej pohľadávky, keďže pohľadávku postúpil za odplatu, rovnajúcu sa len časti jej nominálnej hodnoty. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že zmenka bola vyplnená nesprávne a v rozpore s dohodou, musí rovnako vedieť, ako mala byť vyplnená správne. Na preukázanie tvrdených skutočností však žalovaný neuviedol žiaden dôkaz, nepreukázal nesprávnosť výšky zmenkovej sumy a nijakým spôsobom nepreukázal ani neplatnosť zmenky.

8. Len účastník úverovej zmluvy, t. j. priamy dlžník je oprávnený vzniesť námietku premlčania úverovej pohľadávky, keďže sa jedná o námietku vyplývajúcu z mimozmenkového vzťahu. Takáto námietka žalovaného je v zmysle článku I. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. neprípustná, keďže nie je založená na jej vlastnom vzťahu k žalobcovi ako majiteľovi zmenky. Právo vyplniť blankozmenku nepatrí k majetkovým právam, je prejavom výkonu vlastníckeho práva. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na abstraktný charakter zmenky a jej nezávislosť od príčinného vzťahu, pre ktorý by nemohla byť námietka premlčania kauzálnej pohľadávky úspešná ani v prípade, ak by ju vzniesol priamy dlžník zo zmenky. Premlčaním pohľadávka nezaniká, preto ani prípadné uplynutie premlčacej doby nebránilo žalobcovi doplniť do blankozmenky kauzálnu pohľadávku. Námietka premlčania by bola právne významná len v konaní, v ktorom by sa žalobca domáhal zaplatenia kauzálnej pohľadávky. Za dôvodnú nepovažoval súd prvej inštancie ani námietku, že žalobca na základe zmluvy o postúpení pohľadávky nemohol vstúpiť do všetkých práv majiteľa zmenky, nakoľko nepreukázal, že mu dlžník z úverového vzťahu bol povinný plniť. Žalobca vstúpil do všetkých práv majiteľa zmenky nie na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, ale tým, že na neho bola zmenka rubopisom prevedená. Povinnosť dlžníka poskytnúť žalobcovi plnenie z úverovej zmluvy žalobca preukázal zmluvami o postúpení pohľadávok a rozhodnutím Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie, ktorý dňa 27. novembra 2009 vydal rozhodcovský rozsudok sp. zn. II/2009-1743 (voči dlžníkovi Alešovi Kákošovi, vystaviteľovi zmenky), ktorý nadobudol dňa 25. mája 2010 právoplatnosť a dňa 28. mája 2010 vykonateľnosť voči dlžníkovi v prospech žalobcu. Do dnešného dňa však nedošlo k uspokojeniu pohľadávky žalobcu ani formou exekúcie.

9. K námietke žalovaného, že žalobca stratil práva zo zmenky tým, že nepreukázal predloženie zmenky dlžníkovi na platenie, súd prvej inštancie poukázal na to, že zmenku splatnú v určitý deň musí podľa článku I. § 38 ods. 1 ZZŠ majiteľ predložiť na platenie v platobný deň alebo v jeden z dvoch nasledujúcich pracovných dní. V tomto prípade bola zmenka v súlade s článkom I. § 4 v spojení s § 77 ods. 2 ZZŠ splatná v pobočke OTP Banky Slovensko a. s., Nám. Sv. Anny 352/9, Trenčín. Na tomto mieste bola aj prezentovaná, čo žalobca preukázal notárskou zápisnicou. Žalobca nemal povinnosť zmenku znovu predkladať na platenie dlžníkovi, pretože už len tým, že zmenku umiestnenec (domiciliát) po predložení nepreplatil, čo sa považuje za odmietnutie platenia riadne predloženej zmenky, vznikli žalobcovi postihové práva. Zmenka bola vystavená s doložkou „bez protestu“, ktorá tým, že ju napísal vystaviteľ, platí aj proti nepriamym dlžníkom. Povinnosť preukázať, že lehoty neboli dodržané, musí v zmysle článku I. § 46 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. ten, kto sa toho proti majiteľovi dovoľáva. V tomto prípade je to žalovaný, ktorého zaťažuje dôkazné bremeno. Žalobca prvopisom zmenky svoje zmenkové práva preukázal, preto súd prvej inštancie vydaním zmenkového platobného rozkazu rozhodol o jeho návrhu. Keďže podaním námietok sa zmenkový platobný rozkaz nezrušil, súd v ďalšom konaní skúmal už len to, či obrana žalovaného, vyjadrená v námietkach, je dôvodná a či ním tvrdené a preukázané skutočnosti spôsobili úplný alebo čiastočný zánik povinnosti poskytnúť žalobcovi plnenie zo zmenky. Podľa záveru súdu prvej inštancie vykonaným dokazovaním sa nepreukázalo, že by žalovaný za zaplatenie zmenky nezodpovedal a ani to, že by zmeškaním lehoty na predloženie zmenky žalobca stratil voči nemu právo zo zmenky.

10. Podľa súdu prvej inštancie zákon č. 191/1950 Zb. je osobitným právnym predpisom, ktorý v rozsahu v ňom obsiahnutej právnej úpravy má prednosť pred všeobecnou právnou úpravou. Pokiaľ teda žalovaný namieta vedomé konanie žalobcu pri nadobúdaní zmenky na škodu žalovaného s tým, že by takému konaniu so zlým úmyslom nemala byť poskytnutá súdna ochrana za aplikácie ust. § 265 Obchodného zákonníka (konanie v rozpore s poctivým obchodným stykom) či ust. § 3 Občianskeho zákonníka (konanie v rozpore s dobrými mravmi), tak súd prvej inštancie uviedol, že zmenkové vzťahy je možné posúdiť podľa všeobecnej právnej úpravy len ak nie sú riešené v zák. č. 191/1950 Zb. Touto všeobecnou úpravou je vo vzťahu k ZZŠ Občiansky zákonník. Ochrana dlžníka v rovine podanej námietky žalovaného však je komplexne riešená v ust. čl. I § 17 ods. 1 ZZŠ, preto súd prvej inštancie nevidel dôvod pre aplikáciu ust. § 3 Občianskeho zákonníka, ani ust. § 265 Obchodného zákonníka, ktorý na daný prípad zmenkovej zodpovednosti indosanta nedopadá.

11. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie nemohol akceptovať námietky žalovaného a preto zmenkový platobný rozkaz ponechal v platnosti. O trovách námietkového konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“) a zásady úspechu v konaní.

12. Odvolací súd napokon v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozhodnutia zdôraznil, že zmenka bola predložená jej oprávneným majiteľom, ktorý svoj nárok preukázal nepretržitým radom indosamentov a preukázal splnenie povinností podľa ZZŠ potrebných pre uplatnenie postihu voči indosantovi (žalovanému). Bol to práve žalovaný ako prvý indosant, ktorý garančný účinok indosácie zmenky v rámci rubopisu nevylúčil. Dohoda o vylúčení garančnej zodpovednosti indosanta za plnenie zo zmenky v zmluve o postúpení pohľadávky nie je v súlade s právnou úpravou zmenkových vzťahov.

13. Návrhu žalovaného na vyslovenie prípustnosti dovolania podľa ust. § 238 ods. 3 OSP odvolací súd nevyhovel, keďže dospel k záveru, že nepredstavuje riešenie závažných právnych otázok, ktoré doposiaľ neboli judikatúrou riešené. Prvý dôvod na vyslovenie prípustnosti dovolania, teda prípustnosť kauzálnych námietok podľa ust. čl. I § 17 ZZŠ, v danom prípade označil za otázku skutkovú, ale nie právnú. Právne otázky uvedené v odvolaní pod písmenami b/ a c/ označil za také, ktoré boli v prvoinštančnom rozhodnutí odôvodnené riadne a postačujúco a pod písm. d/, e/, tiež c/ za nesúvisiace s predmetom sporu, ktorý nemá spotrebiteľský charakter.

14. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorým sa domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „najvyšší súd“) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj ním potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, aby v konečnom dôsledku došlo k zrušeniu zmenkového platobného rozkazu Okresného súdu Bratislava V č. k. 3Zm 84/2014-19 zo 14. mája 2014 v celom rozsahu. Podanie dovolania žalovaný odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

15. Žalovaný poukázal na závery uvedené v zrušujúcich uzneseniach Najvyššieho súdu SR v obdobných veciach, sp. zn. 2Obdo/19/2014 z 29. októbra 2015 a sp. zn. 1 Obdo/4/2013 zo 16. apríla 2014.

16. Podľa žalovaného, odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že sa nevysporiadal so závermi zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu (sp. zn. 2Obdo/19/2014) ústavne konformným spôsobom, celkom nedostatočne zdôvodnil prípustnosť kauzálnych námietok žalovaného a najmä sa vôbec nevysporiadal s názorom najvyššieho súdu, že konanie žalobcu je potrebné posúdiť aj v rozsahu šikanózneho výkonu práv a rozporu jeho konania s poctivým obchodným stykom. Žalovaný uviedol, že v celom konaní priznáva opomenutie vylúčenia garančného účinku zmenky, ktoré žalobca zneužíva v prebiehajúcich sporoch. Z vykonaných dôkazov podľa žalovaného dostatočne vyplýva, že žalobca sa dopustil pri nadobúdaní zmenky vedomého konania na škodu žalovaného v zmysle ust. čl. I § 17 ZZŠ. Z tohto dôvodu je žalovaný toho názoru, že jeho kauzálne námietky sú prípustné. Odvolací súd žiadnym spôsobom nezohľadnil tvrdenia žalovaného v odvolaní, podľa ktorých zmenka uplatnená žalobcom voči žalovanému nemá žiadnu kauzu, keďže žalobca si prostredníctvom zmenky uplatňuje voči žalovanému právo na kompenzáciu nevykonalosti pohľadávok voči úverovým dlžníkom žalovaného, hoci takéto právo voči žalovanému nemá. Dovolateľ je toho názoru, že všetky vykonané dôkazy súd prvej inštancie vyhodnotil v rozpore s vtedy platným ust. § 132 OSP len izolovane, jednotlivo a formálne a nie aj v ich vzájomnej súvislosti a v hlbšom kontexte.

17. Podľa dovolateľa vedomé konanie na škodu dlžníka sa podľa ust. čl. I § 17 ZZŠ posudzuje z hľadiska subjektívneho vzťahu nadobúdateľa zmenky k prevodu zmenky v čase jej nadobudnutia a šikanózny výkon práva v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka sa posudzuje z hľadiska objektívnej spoločenskej prijateľnosti takéhoto konania, z hľadiska objektívnych celospoločenských hodnôt. Ustanovenie čl. I § 17 ZZŠ podľa žalovaného nelimituje súkromnoprávnú zásadu ekvity prejavenu v ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v zákaze šikanózneho zneužitia práva v rozpore s dobrými mravmi. Ustanovenie čl. I § 17 ZZŠ predstavuje dodatočný prostriedok ochrany pred nepoctivým nadobúdateľom zmenky, ktorý pôsobí popri § 3 Občianskeho zákonníka nad jeho rámec a nie namiesto

neho. Výklad súdov vylučuje mimoprávne pravidlá správania zakotvené vo všeobecnom predpise len preto, že zmenkový zákon obsahuje iné prostriedky obrany v ust. čl. I § 17. Tento výklad je podľa žalovaného formalistický a nesprávny. Žalovaný uviedol, že ak súd ustanovenie čl. I § 17 ZZŠ interpretoval ako dôvod na vylúčenie aplikácie § 3 Občianskeho zákonníka, v podstate ho interpretoval ako prostriedok umožňujúci zneužitie zmenky.

18. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí podľa dovolateľa ignoroval názor najvyššieho súdu vyjadrený v rozhodnutiach sp. zn. 2Obo/87/2009 a sp. zn. 2Obo/17/2009 a nevenoval zvýšenú pozornosť námietkam žalovaného v rozsahu konania žalobcu v rozpore s poctivým obchodným stykom a šikanóznym výkonom práva. Zároveň uviedol, že legitímne očakával od odvolacieho súdu, že posúdi nesprávny záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého na zmenkovo-právny vzťah nemožno aplikovať ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka ako *lex generalis*, keď zmenkový zákon ako *lex specialis* obsahuje už v ustanovení čl. I § 17 ZZŠ limitovanú reguláciu zneužitia práva, ktorá podľa okresného súdu vylučuje aplikáciu ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka. Konajúce súdy legalizovali také podnikanie, pri ktorom si obchodníci s pohľadávkami môžu odkúpiť od bánk pohľadávky voči ich úverovým dlžníkom za 26 % ich nominálnej hodnoty za účelom ich vymáhania od pôvodných dlžníkov a vzápätí zneužitím zmeniek žiadať od banky, aj dlžníkov duplicitne po 100 % nominálnej hodnoty takto získaných pohľadávok v rozpore s kauzálnymi dohodami.

19. Žalovaný namietal aj skutočnosť, že odvolací súd namiesto toho, aby sa vysporiadal s právnym názorom najvyššieho súdu v zrušujúcom uznesení sp. zn. 2Obdo/19/2014 ohľadne nutnosti posúdenia zmenky ako neplatnej, nakoľko v konaní uplatnená zmenka je zmenkou spotrebiteľskou, sa iba stotožnil s rozsudkom okresného súdu v konštatovaní, že účastníkom tohto sporu nie je spotrebiteľ. Konajúce súdy sa vo svojich rozhodnutiach zjavne vôbec spotrebiteľskou zmluvou nezaoberali. Podľa jeho názoru v zásadnej otázke posúdenia absolútnej neplatnosti dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke je tak napadnutý rozsudok nesprávny, arbitrárny a nepreskúmateľný a už len z tohto dôvodu je potrebné ho zrušiť. Odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského nie je možné, ak v spotrebiteľských vzťahoch došlo k regulácii a obmedzeniu použitia zmenky. Zároveň poukázal aj na zákon č. 438/2015 Z. z., ktorým boli novelizované viaceré zákony, vrátane Občianskeho súdneho poriadku a zákona č. 191/1950 Zb., pričom odvolací súd nesprávne a nezákonne neaplikoval novelizované ustanovenia, čím spor neposúdil v súlade s právnymi predpismi o ochrane spotrebiteľa, hoci je tak povinný urobiť zo zákona v každom štádiu konania bez ohľadu na koncentračnú zásadu zmenkového konania.

20. Podľa názoru žalovaného rozsudok odvolacieho súdu trpí vadou podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, keďže nepostupoval spôsobom stanoveným v zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu a spor rozhodol bez zdôvodnenia v rozsahu konania žalobcu v rozpore s poctivým obchodným stykom a konania žalobcu smerujúceho k šikanóznemu výkonu práv a kauzálné námietky žalovaného nezákonne nepripustil, nezaoberal sa platnosťou zmenky, ktorá vznikla na základe spotrebiteľskej zmluvy. Dovolateľ zároveň uviedol, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje za nezákonný a nepreskúmateľný podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keď ignoruje doterajšiu rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, zásadné závery spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 20. októbra 2015 č. R 93/2015 a závery z nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 457/2010.

21. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol, pričom uviedol, že dovolanie nie je prípustné. Podľa žalobcu odvolací súd umožnil žalovanému realizáciu jemu patriacich procesných práv v takej miere, že nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zároveň žalovaný neuviedol žiaden konkrétny nesprávny procesný postup odvolacieho súdu. Dôvody uvedené dovolateľom nie sú dôvodmi na podanie dovolania podľa § 420 CSP. Uznesenia najvyššieho súdu uvádzané žalovaným nepredstavujú podľa žalobcu ustálenú rozhodovaciu prax s odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 6. marca 2017, sp. zn. 3Cdo 6/2017. Podané dovolanie nie je prípustné ani podľa ust. § 421 CSP s poukazom na ust. § 422 ods. 1 CSP, nakoľko napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení (3 250,76 Eur) neprevyšuje sumu desaťnásobku minimálnej

mzdy v čase začatia konania. Ku dňu začatia konania (k 4. februáru 2014) bola minimálna mzda vo výške 352,- Eur.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

23. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza, že dovolateľ videl dôvod prípustnosti dovolania v ustanovení § 420 písm. f/ CSP, ako aj v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Otázka kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania bola riešená v uznesení veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 19. apríla 2017, sp. zn. 1VCdo/2/2017, podľa ktorého kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 CSP a ust. § 421 CSP je neprípustná. Ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska ust. § 420 CSP.

24. S poukazom na ustanovenie § 48 ods. 3 CSP je právny názor vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu pre senát dovolacieho súdu rozhodujúci vo veci záväzný. Z tohto dôvodu nie je vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu oprávnený posudzovať prípustnosť dovolania žalovaného podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Preto sa dovolací súd obmedzil na posúdenie prípustnosti dovolania žalovaného podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

25. K dovolateľom uvádzaným vadám zmätočnosti podľa ust. § 420 písm. f/ CSP vo veci rozhodujúci senát najvyššieho súdu konštatuje, že dovolacie námietky sú zhodné s námietkami, ktoré boli už predmetom dovolacieho prieskumu v skôr vydanom rozhodnutí (viď uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/15/2017 z 18. apríla 2017, sp. zn. 3Obdo/46/2017 z 11. októbra 2017, sp. zn. 3Obdo/57/2017 z 22. novembra 2017) a na záveroch v ňom uvedených dovolací súd zotrúva aj v rozhodovanej veci.

26. S poukazom na odlišnú úpravu dovolania účinnú od 1. júla 2016 na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016, ak dovolateľ v dovolaní namieta vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 CSP, musí v dovolaní jednoznačne uviesť, ktorou z väd zmätočnosti uvedenej pod písm. a/ až f/ je podľa jeho názoru rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, poznačené a zároveň je jeho povinnosťou podľa ust. § 431 ods. 2 CSP uviesť, v čom konkrétne táto vada spočíva. Iba ak sú tieto podmienky splnené, môže dovolací súd pristúpiť k preskúmaniu, či je dovolateľom tvrdený dovolací dôvod aj skutočne daný. Ak v dovolaní nie je jednoznačne uvedené, v čom konkrétne spočíva tvrdená vada zmätočnosti, dovolací súd na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 nie je oprávnený nahrádzať pasivitu dovolateľa, resp. nahrádzať úkony, ktoré bol povinný uskutočniť jeho právny zástupca ako osoba znála práva a hľadať v texte dovolania, prípadne v predložennom spise, čo by prípadne mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 CSP. Uvedené znamená, že nepostačuje, ak v rámci textu dovolania dovolateľ skonštatuje, že podľa jeho názoru je nejaký čiastkový záver odvolacieho súdu nepreskúmateľný, prípadne arbitrárny, avšak neuvedie, že týmto konkrétnym postupom odvolacieho súdu malo, resp. mohlo dôjsť k naplneniu dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. V prípade, ak dovolateľ tvrdenú vadu zmätočnosti vyššie uvedeným spôsobom v súlade s ustanovením § 431 CSP nevymedzí, dovolací súd dovolanie odmietne v súlade s ustanovením § 447 písm. f/ CSP.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že preskúmavanie žalovaným vymedzeného dovolacieho dôvodu podľa ust. § 420 písm. f/ CSP je v zmysle kvalitatívnej stránky dovolania možné iba v časti, kde žalovaný namietal, že odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu v identickom spore a v časti, kde žalovaný namietal, že odvolací súd nesprávne a nezákonne neaplikoval ustanovenie čl. I § 17 ZZŠ v znení zákona č. 438/2015 Z. z., v dôsledku čoho nepripustil kauzálnu námietku žalovaného.

28. K námietke žalovaného, v zmysle ktorej odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v ním

predloženom uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/19/2014, dovolací súd uvádza, že pri záväznosti iných súdnych rozhodnutí, je potrebné rozlišovať viazanosť súdu rozhodnutím nadriadeného súdu v rozhodovanej veci - tzv. kasačnú záväznosť a tzv. precedenčnú záväznosť s prihliadnutím na čl. 2 ods. 2 Základných zásad Civilného sporového poriadku a s poukazom na ustanovenie § 393 ods. 3 CSP. V posudzovanej veci sa nejedná o kasačnú záväznosť, nakoľko žalovaný sa v rozhodovanej veci domáha záväznosti odvolacieho súdu rozhodnutím najvyššieho súdu, ktoré bolo vydané v inej veci (aj keď ide o rozhodnutie vydané v spore medzi tými istými sporovými stranami - poznámka dovolacieho súdu).

29. Rovnako sa nejedná ani o precedenčnú záväznosť, pre ktorú je typické to, že pri nej existuje možnosť súdu nižšej inštancie nepodriaďiť sa právnomu názoru vyššej inštancie vtedy, keď - reflektujúci právne závery vyššieho súdu vyslovené v inej právnej veci - náležite v dobrej viere vysvetlí svoj právny odklon, predostrie svoje konkurujúce úvahy a začne s judikátom najvyššieho súdu zmysluplný právny dialóg, v rámci ktorého polemizuje s právnymi názormi vyššieho súdu a vysvetlí, prečo svoj právny názor považuje za lepšie zodpovedajúci podstate prejednávanej veci (viď uznesenie najvyššieho súdu z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/12/2016). Pre judikát (t. j. publikované rozhodnutie) je významný aj osobitný proces v podobe jeho prijatia kolégiom najvyššieho súdu a jeho publikovanie v Zbierke, ktoré mu priznáva osobitný význam. Výklad, ktorý sa podáva v publikovanom judikáte, nie je síce právne záväzný, ale fakticky má vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižšej inštancie), ako aj v horizontálnej línii medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom (viď uznesenie z 18. októbra 2016, sp. zn. 3Cdo/136/2016). Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/19/2014, na ktoré poukazoval žalovaný, predstavuje jediné rozhodnutie, ktoré nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax a ktoré nebolo prijaté obchodnoprávnym kolégiom najvyššieho súdu ako judikát, ktorý by bol publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

30. Odvolací súd sa zároveň vysporiadal s právnou argumentáciou obsiahnutou v rozhodnutí, na ktoré poukazoval žalovaný, s ohľadom na jeho procesnú obranu. V relevantnej časti odôvodnenia svojho rozsudku odvolací súd uviedol (str. 17 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, tiež v nadväznosti na str. 15, 16 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), že z odôvodnenia predložených rozhodnutí nijako nevyplýva, že by žalovanému dávali za pravdu. Najvyšší súd prijal dovolanie žalovaného z procesného dôvodu, akým bolo nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu. Dovolací súd sa nezaoberal hmotnoprávnou stránkou veci. Dovolací súd mal výhrady voči nedostatočnému dokazovaniu vo veci námietok žalovaného, ktoré sú totožné s námietkami uplatnenými v tunajšom konaní. V prejednávanej veci sa prvoinštančný súd veľmi podrobne zaoberal všetkými námietkami žalovaného a správne konštatoval oprávnenosť nároku žalobcu. Odvolací súd preto posúdil, že žalovaným predložené rozhodnutia nijako nesvedčia jeho tvrdeniam, keďže namietaný nedostatok odôvodnenia, ktorý akceptoval Najvyšší súd SR ako dôvod dovolania, je vadou, ktorou mohol trpieť rozsudok Krajského súdu v Košiciach, avšak tunajší súd prvej inštancie sa tejto chyby nedopustil. Je potrebné konštatovať tiež to, že dovolací súd sa nijako nevyjadruje k hmotnoprávnym okolnostiam veci, teda nepotvrďuje názor žalovaného v skutkových tvrdeniach.

31. Postup odvolacieho súdu vzhľadom na vyššie uvedené (viď odsek 30 vyššie) nemožno považovať za rozporný s právom na spravodlivý proces. Zároveň dovolací súd považuje konštatovanie odvolacieho súdu, že v rozhodnutí predloženom žalovaným bolo rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zrušené z procesných dôvodov (a nie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci), za správne. Z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/19/2014 je zrejmé, že v rozhodovanej veci zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach z procesných dôvodov, konkrétne pre nedostatok jeho odôvodnenia, v dôsledku čoho považoval rozsudok Krajského súdu v Košiciach za arbitrárny. Preto nemožno dospieť k záveru, že by odvolací súd v rozhodovanej veci postupoval v rozpore s názorom, ktorý vyslovil najvyšší súd v uznesení sp. zn. 2Obdo/19/2014. Tvrdenie žalovaného, že najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí vyslovil právny záver týkajúci sa hmotného práva ohľadne charakteru zmienek indosovaných žalovaným, je nielen nesprávne, ale aj zavádzajúce. V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd nad rámec dôvodov pre zrušenie rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach (nedostatok odôvodnenia

dovoláním napadnutého rozsudku) uviedol iba svoj názor, že sa mu z obsahu spisu javí, že môže ísť o spotrebiteľskú zmenku. Najvyšší súd v danom rozhodnutí však neuviedol právny záver, že sa jedná o spotrebiteľskú zmenku, z akých dôvodov dospel k záveru o spotrebiteľskej zmenke a aké to vyvoláva právne následky.

32. Pokiaľ dovolateľ poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obdo/4/2013 zo 16. apríla 2014, tak dovolací súd konštatuje, že obdobne aj v tejto veci došlo k zrušeniu odvolacieho rozsudku Krajského súdu v Košiciach len z procesných dôvodov, pre jeho nepreskúmateľnosť (§ 157 ods. 2 OSP), teda bez zaujatia záveru vo vecno právnej rovine.

33. Za nedôvodnú vyhodnotil dovolací súd aj námietku žalovaného týkajúcu sa procesného postupu odvolacieho súdu v rovine nesprávneho a nezákonného aplikovania ustanovenia čl. I § 17 ZZŠ. Dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom skonštatoval, že žalovanému neprislúcha ochrana pred zneužívaním spotrebiteľskej zmenky, keďže záväzok žalovaného nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ale vznikol ex lege z titulu garančného účinku indosamentu, ktorý vyhotovil bez vylúčenia garancie, ale nakoľko žalovaný sám spotrebiteľom nie je, bolo by v príkrom rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ by sa úspešne domáhal nárokov na právnu ochranu, aké prislúchajú len subjektom, ktoré sú spotrebiteľmi. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj jeho aplikáciu ustanovenia čl. I § 17 ods. 1 a 2 ZZŠ v znení účinnom od 23. decembra 2015 nemožno považovať aj s poukazom na účel zákona č. 438/2015 Z. z., ktorým bolo zvýšiť ochranu spotrebiteľa v súdnych konaniach pred všeobecnými súdmi a zamedziť zneužitiu právneho inštitútu zmenky proti spotrebiteľom, za svojvoľné, arbitrárne alebo nelogické, s ohľadom na dovolateľom vymedzený dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f/ CSP. Obdobne sa to týka aj argumentácie dovolateľa vo vzťahu k neaplikovaniu ust. § 3 Občianskeho zákonníka a ust. § 265 Obchodného zákonníka. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí reagoval na podstatné odvolacie námietky žalovaného a za porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného (viď napr. I. ÚS 673/2014, II. ÚS 27/2008, III. ÚS 167/2013).

34. Vzhľadom na vyššie uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom nedošlo k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej s ustanovením § 420 písm. f/ CSP. Preto najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

35. Len pre úplnosť nad rámec vyššie uvedených dôvodov, pre ktoré bolo potrebné dovolanie žalovaného odmietnuť ako neprípustné (§ 447 písm. c/ CSP), sa dovolací súd vyjadruje aj ku skutočnosti uvádzanej žalobcom vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného (odsek 21), a to, že v danom prípade napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy (§ 422 ods. 1 písm. a/ veta pred bodkočiarkou CSP), ak ku dňu podania žaloby na súde prvej inštancie 4. februára 2014 (§ 422 ods. 2 CSP) bola minimálna mzda vo výške 352,- Eur, teda jej desaťnásobok neprevyšuje predmet sporu (o zaplatenie zmenkovej sumy 3.250,-Eur). Dovolací súd uvádza, že ak by v danom prípade pripadalo do úvahy posudzovanie prípustnosti dovolania podľa dovolateľom vymedzených dôvodov za aplikácie ust. 421 ods. 1 písm. a/ CSP, tak prípustnosť dovolania by bránil tzv. majetkový cenzus (ratione valoris). Ide o obmedzenie prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 422 CSP, keď dovolanie nie je prípustné vo veciach, ktorých predmetom je výlučne peňažné plnenie v určitej výške. Aj keď napadnutým výrokom odvolacieho rozsudku došlo k potvrdeniu rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým ponechal v platnosti vydaný zmenkový platobný rozkaz, (teda výška peňažného plnenia nebola priamo obsiahnutá vo výroku odvolacieho ani prvoinštančného rozhodnutia), relevantné bolo, že predmetným zmenkovým platobným rozkazom (vykonateľným rozhodnutím) bolo uložené žalovanému zaplatiť peňažné plnenie (zo zmenky), výška ktorého by v danom prípade nedosiahla limit stanovený v ust. § 422 ods. 3 CSP.

36. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2

CSP).

37. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.